Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 30 (31) Warszawa, 11 września 1937 r. Rok II

Czy rachunek nieukończonej budowy jest wynikowym? * Czy podatek wyrównawczy jest daniną realną?

JERZY WITKOWSKI
rzeczoznawca księgowości, zaprzysiężony
przy Izbie Przemysłowo - Handlowej
w Warszawie

SYSTEM KSIĘGOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW BUDOWLANYCH

Cechą charakterystyczną działalności przedsiębiorstw budowlanych jest to, że bardzo często budowa rozpoczęta w jednym kończy się w innym okresie operacyjnym. Księgowość tego rodzaju przedsiębiorstw powinna być tak prowadzona, żeby zaszłości dotyczące niezakończonej budowy nie miały wpływu na wynik działalności przedsiębiorstwa w danym okresie operacyjnym.

Księgowość przedsiębiorstwa budowlanego winna zawierać *oddzielne rachunki każdej budowy*, na których po stronie „Winien“ figurują wszystkie koszty bezpośrednio wpływające na koszt budowy — jak materiały, robocizna, nadzór techniczny itp., a po stronie „Ma“ — rachunki wystawione za budowę.

Jeśli przedsiębiorstwo budowlane prowadzi kilka robót budowlanych, z których niektóre tylko zakończone zostały w ubiegłym okresie operacyjnym, należy za ten ubiegły okres operacyjny na rachunkach ostatecznie zakończonych robót wyprowadzić wynik (zysk brutto lub stratę brutto), zaś *salda rachunków robót, w zamykanym okresie nieukończonych, przenieść na następny okres operacyjny* *).

Przy wyprowadzaniu wyniku netto działalności przedsiębiorstwa należy *przenosić na rachunek strat i zysków nie wszystkie poniesione w zamykanym okresie koszty ogólne, lecz tylko ich część, odpowiadającą wysokości kosztu tych robót, które w tym okresie zostały całkowicie zakończone.* Resztę kosztów ogólnych przedsiębiorstwa należy przenieść na następny okres operacyjny. Zlekceważenie tego prawidła sprawi, że wyprowadzony wynik będzie nieprawdziwy.

Przedsiębiorstwo budowlane dla uzyskania od zleceniodawców zaliczek na budowę wystawia tzw. *rachunki zaliczkowe* (przeważnie dla instytucyj państwowych, komunalnych itp.; osoby prywatne najczęściej wpłacają zaliczki w terminach i sumach umówionych). Rachunki zaliczkowe zawierają — według umownych cen obliczone — wartości częściowego wykończenia robót lub częściowo dostarczonych materiałów dla wykonania tych robót. Takimi rachunkami należy w księdze głównej obciążyć rachunek klienta, a *uznać rachunek zaliczek.*

Gdy klient skreśli z takiego rachunku zaliczkowego pewne sumy i wpłaci mniejszą o skreślone sumy zaliczkę, należy obciążyć rachunek zaliczek a uznać rachunek klienta. Wpłaconą przez klienta sumą należy uznać jego rachunek, a obciążyć kasę lub bank, do którego gotówka wpłynęła.

Po ukończeniu budowy i wystawieniu pełnego ostatecznego rachunku za budowę, należy w tym rachunku od pełnej sumy jego potrącić wszystkie rachunki zaliczkowe netto (tj. z uwzględnieniem sum skreślonych przez klienta) i rezultatem — końcówką tego rachunku — obciążyć rachunek klienta, a uznać rachunek zaliczek.

Jeśli klient przedsiębiorstwa budowlanego nie zaakceptuje końcówki ostatecznego rachunku za całą budowę i w porozumieniu z tym przedsiębiorstwem potrąci pewne sumy, przedsiębiorstwo budowlane obciąży potrąconymi sumami rachunek zaliczek, a uzna rachunek klienta.

Przy tym systemie suma strony „Ma" rku zaliczek po potrąceniu odnośnych skreśleń figurujących po stronie „Winien" stanowić będzie pełny obrót podatkowy za dany okres operacyjny.

Sumą netto ostatecznego rachunku za całkowicie ukończoną budowę, tj. sumą należności za całą budowę uzgodnionej z klientem należy obciążyć rachunek zaliczek a uznać rachunek danej budowy.

W ten sposób na rachunku zaliczek pozostaną sumy dotyczące robót nieukończonych w ubiegłym okresie operacyjnym, które należy przenieść na następny okres operacyjny.

Na rachunkach całkowicie wykończonych robót figurować będą: po stronie „Winien" — suma wszystkich kosztów budowy, a po stronie „Ma" — suma osiągnięta za budowę. Różnica tych sum da zysk brutto lub stratę brutto na każdej całkowicie zakończonej budowie.

*) Ob. niżej str. 447 wyrok NTA z d. 28 października 1935, l. rej. 7661/32.

W inwentarzu za ubiegły okres operacyjny winny figurować (oprócz innych aktywów i pasywów): w aktywach — suma tej części kosztów ogólnych, która dotyczy okresu następnego oraz salda z poszczególnych rachunków robót nieukończonych w ubiegłym okresie operacyjnym; w pasywach—szczegółowo wyspecyfikowana suma rachunku zaliczek, tyczących się poszczególnych budowli, które nie zostały ukończone w ubiegłym okresie operacyjnym.

Inne rachunki, niezbędne dla uwidocznienia całokształtu działalności przedsiębiorstwa budowlanego, należy prowadzić według ogólnych prawideł buchalterii.

Można rachunki zaliczkowe i końcówkowe księgować bezpośrednio na dobro poszczególnych budowli, zamiast przeprowadzać je przez specjalne konto zaliczek. Jednakże przy prowadzeniu w ten sposób ksiąg handlowych, obrót do opodatkowania należy ustalać za pomocą specjalnych zestawień miesięcznych rachunków zaliczkowych wziętych z poszczególnych kont wszystkich prowadzonych budowli. Jest to sposób dla kontroli skarbowej uciążliwy, bo niezbyt przejrzysty: suma obrotu za dany rok nie wynika wówczas jasno z ksiąg, trzeba ją dopiero ustalać poza księgami.

A przecież księgi handlowe winny być prowadzone w taki sposób, aby wszelkie dane można było z nich czerpać z łatwością. Z tego jedynie powodu nie należy w praktyce stosować tego drugiego sposobu księgowania.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

89.

CZY RACHUNEK NIEUKOŃCZONEJ BUDOWY JEST WYNIKOWYM?

Saldo kredytowe na rachunku nieukończonej budowy, powstałe wskutek uznawania tego rachunku w danym okresie operacyjnym kwotami rachunków zaliczkowych, nie ma wpływu na wynik netto przedsiębiorstwa. Saldo takie winno być wykazane w pasywach bilansu. NTA, 28 października 1935, l. rej. 7661/32.

Z uzasadnienia: Zaskarżoną decyzją nie uwzględniono odwołania skarżącej Spółki, w którym domagała się ona wyłączenia z podstaw opodatkowania doliczonych kwot 29.931 zł. 57 gr. i 18.651 zł. 77 gr., stanowiących salda kredytowe na rachunkach dwu prowadzonych przez nią a nieukończonych budów. W uzasadnieniu tej decyzji powołuje się pozwana władza na okoliczność, że protokółem badania ksiąg z 25 kwietnia 1932 stwierdzono, że salda te „stanowią zyski osiągnięte przez Spółkę na wspomnianych budowach w r. 1929", wobec czego sporne kwoty podlegają doliczeniu do zysku bilansowego.

Na zarzuty skargi rozważył NTA, co następuje:

W postępowaniu wymiarowym i w odwołaniu podnosiła skarżąca, że wykazane salda pochodzą z wystawienia rachun-

ków zaliczkowych wyższych od poniesionych już kosztów, że jednak spółka miała jeszcze w następnym roku wykonać szereg robót, których koszt odpowiadał w przybliżeniu tym saldom. W powołanym w decyzji odwoławczej protokóle stwierdzono, że skarżąca na danych rachunkach przeprowadza po stronie debetowej zapłacone rachunki i robociznę, po stronie kredytowej wystawione na zleceniodawcę rachunki oraz że rachunki wystawiane były przez skarżącą na wyższe sumy, niż wynosiły zapłacone robocizna i zakupione dla budowy materiały. Następnie zawiera ten protokół ustęp: „Kwoty powyższe stanowią dotychczasowe wyniki przeprowadzonych robót, które Spółka wobec nieukończenia w badanym roku robót przeniosła nie na rachunek zysków i strat, lecz wykazała w pasywach bilansu".

W tym stanie rzeczy, wobec twierdzenia skarżącej, że wystawiane przez nią rachunki miały charakter zaliczkowych, a zatem pokrywających nie tylko już poniesione przez nią koszty, ale także i koszty przyszłe—ani dokonana przez organ rewizyjny dedukcja, że wynikłe skutkiem tego salda stanowią „dotychczasowe wyniki" robót, ani oparta na tej ocenie organu rewizyjnego decyzja pozwanej władzy nie mogą być uznane za rozprawienie się z zarzutami strony skarżącej.

Wystawiane klientowi rachunki zaliczkowe na wykonywane roboty budowlane, w danym okresie operacyjnym niewykończone, płatnik księgował na dobro rachunku danej budowy, a poniesione koszty tej budowy—na ciężar tego rachunku. A ponieważ łączna kwota rachunków zaliczkowych przekraczała łączną kwotę poniesionych kosztów, powstało na rachunku danej niewykończonej budowy saldo kredytowe.

Jak wyjaśniliśmy wyżej w artykule „System księgowości przedsiębiorstw budowlanych" (str. 445 niniejszego nru OBP), zaszłości dotyczące nieukończonej budowy należy tak księgować, by nie miały one wpływu na wynik netto przedsiębiorstwa. W tymże artykule przedstawiliśmy odpowiedni system księgowości przedsiębiorstw budowlanych i zaleciliśmy księgowanie rachunków zaliczkowych nie na koncie danej budowy (jak to czyniła skarżąca spółka), lecz — na specjalnym, niewynikowym rachunku zaliczek.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

10.

CZY PODATEK WYRÓWNAWCZY JEST DANINĄ REALNĄ?

Samoistny podatek wyrównawczy pobierany na zasadzie ustawy z dn. 1 marca 1927 nie ma charakteru daniny realnej, lecz jest podatkiem osobistym.

NTA 21 kwietnia 1937, l. rej. 6898/33, teza.

Z uzasadnienia. Urząd gminy Łuninieckiej wezwaniem egzekucyjnym z 5 marca 1932 zażądał od Wileńskiego Banku Ziemskiego zapłacenia m. in. zaległości podatku wyrównawczego wraz z procentami zwłoki za lata 1929, 1930 i 1931

z majątku Ostupy vel Ostępy w kwocie 2.546 zł. 80 gr.

Odwołania od powyższego wymiaru nie uwzględnił Wydział Powiatowy w Łunińcu orzeczeniem z 10 lipca 1933.

Rozpatrując skargę na powyższe orzeczenie, NTA rozważył co następuje.

W skardze Wileński Bank Ziemski zarzuca, że nabywszy w dniu 30 czerwca 1931 na licytacji majątek „Ostupy vel Ostępy" i wypełniwszy wszystkie warunki licytacyjne, nie może być zobowiązany do żadnych dopłat ani na rzecz wywłaszczonego dłużnika, ani jego wierzycieli. Władza pozwana zaś zajmuje stanowisko, że należności z tytułu gminnego podatku wyrównawczego od gruntów są w pojęciu art. 41 ustawy hipotecznej należnościami uprzywilejowanymi, ponieważ zaś wbrew art. 1113 ustawy postępowania sądowego cywilnego od Urzędu gminnego w Łunińcu nie były we właściwym czasie zażądane dane dotyczące zaległości, obciążających maj. „Ostępy vel Ostupy", to żądanie uiszczenia zaległości podatku wyrównawczego od nowonabywcy jest zgodne z przepisem prawa.

W związku z powyższymi wywodami stron i wobec oparcia przez władzę pozwaną egzekucji zaległości podatku wyrównawczego na art. 41 ustawy hipotecznej, który mówi o należnościach obciążających dobra nieruchome, NTA zajął się przede wszystkim zagadnieniem, czy podatek wyrównawczy jest podatkiem realnym, obciążającym grunty, czy też ma charakter podatku osobistego.

Otóż odpowiedzialność rzeczowa mogłaby się oprzeć albo na wyraźnym przepisie prawa, albo też wynikać z charakteru samej daniny jako daniny realnej, jak to np. ma miejsce przy podatku gruntowym. Ustawa o samoistnym podatku wyrównawczym z 1 marca 1927 poz. 208 Dz. Ust., obowiązująca w czasie miarodajnym, nie przewiduje w żadnym przepisie odpowiedzialności rzeczowej dla tego podatku we wskazanym rozumieniu. Taka przeto odpowiedzialność mogła by wypływać jedynie z samego charakteru tego podatku.

Art. 1 ustawy z 1 marca 1927 mówi, że gminy mają prawo pobierania samoistnego podatku wyrównawczego od płatników państwowych podatków od gruntów, przemysłu, handlu i budynków, oraz od płatników samoistnego podatku od gruntów państwowych. Według dalszych ustępów tego artykułu ogólna suma podatku wyrównawczego, przeznaczona na pokrycie deficytu budżetowego, podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych podatników w stosunku do przypadającego na każdego z nich zasadniczego podatku gruntowego, ceny świadectw przemysłowych i podatku budynkowego oraz od gruntów państwowych.

Z brzmienia tego artykułu widoczne jest, że podatek ten nie obciąża właścicieli nieruchomości już z samego tytułu ich posiadania, lecz obciąża płatników różnych podatków, że więc nie jest specjalnie przywiązany do gruntu, ani nawet specjalnie nie obciąża płatników podatku gruntowego, lecz stawia ich w jednym rzędzie i traktuje ich na równi z płatnikami podatku od przemysłu i handlu. Jeżeli przyjąć jeszcze pod uwagę, że podatek wyrównawczy przewidziany został na specjalne cele a mianowicie na wyrównanie budżetu oraz na określony okres czasu, a więc nie ma tych cech stałości odnośnie do wysokości i czasu trwania, jakie na ogół posiadają podatki realne, a w szczególności gruntowy, to dojść trzeba do wniosku, że podatek wyrównawczy nie ma charakteru daniny realnej, lecz jest podatkiem osobistym.

Skoro więc podatek wyrównawczy nie ma charakteru podatku realnego, to już z tego powodu ściąganie od nowonabywcy nieruchomości zaległości tego podat-

ku, powstałych przed nabyciem nieruchomości, jest sprzeczne z powołanymi przepisami prawa.

Powodując się tymi motywami, NTA uchylił zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z ustawą.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 12 LIPCA 1937 R. L. D. V. 36720/4/37

w sprawie standartów mąki pszennej, żytniej i ziemniaczanej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 18 z 1937 r., poz. 640)

Nawiązując do okólników z dnia 15 maja 1936 r. L. D. V. 36814/4/36 (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 13, poz. 444) oraz z dnia 28 kwietnia 1937 r. L. D V. 35866/4/37 (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 12, poz. 404), Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, iż na skutek zarządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu zostału dodatkowo dopuszczone do obrotów giełdowych na giełdach zbożowo-towarowych następujące standarty mąki:

1) z dniem 20 maja 1937 r. dla wszystkich krajowych giełd zbożowo-towarowych mąka żytnia gat. 0.82% (typu wojskowego),

2) z dniem 26 kwietnia 1937 r. dla Giełdy Zbożowo - Towarowej w Bydgoszczy mąka żytnia gat. 0.65% z okręgu pomorsko-nadnoteckiego, z zaznaczeniem, że notowania dotyczą wyłącznie dostaw kontygentowych dla W. M. Gdańska.

3) z dniem 14 maja 1937 r. dla Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy pszenna „wywozowa" przeznaczona na wywóz do W. M. Gdańska.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu następujące standarty mąki ziemniaczanej, obowiązujące na wszystkich giełdach zbożowo-towarowych od dnia 1 czerwca 1937 r.:

1) mąka ziemniaczana „Superior",

2) mąka ziemniaczana „Prima".

Właściwości standartowej mąki ziemniaczanej „Superior" cechuje to, że w skład mąki tego gatunku wchodzi wyłącznie czysty krochmal, poza tym mąka ta posiada śnieżnobiałą barwę i lśniący połysk, oraz nie może wykazywać żadnych zanieczyszczeń.

Mąka ziemniaczana standartu „Prima" posiada te same właściwości jak mąka „Superior" z tym odchyleniem, że dopuszczalne jest w niej minimalne zanieczyszczenie pod postacią nielicznych tzw. czarnych punktów.

Standarty mąki ziemniaczanej obu gatunków nie mogą mieć więcej niż 20% wilgoci.

Transakcje giełdowe dokonane mąką ziemniaczaną według powyższych standartów korzystają ze zwolnienia od państwowego podatku przemysłowego od obrotu, jeżeli poza tym odpowiadają wszystkim pozostałym warunkom, przewidzianym zarządzeniami Ministersterstwa Skarbu w zakresie ulg dla transakcyj giełdowych mąką.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) S. Kowalik
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 7 LIPCA 1937 R. L. D. V. 44354/4/36

w sprawie zwolnienia od państwowego podatku przemysłowego suszarni i międlarni lnu, utrzymywanych przez gospodarstwa rolne.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 18 z 1937 r., poz. 641)

Ministerstwo Skarbu, na podstawie przepisów art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 46, poz. 339), zwalnia od obowiązku opłacania podatku przemysłowego (zarówno w formie świadectwa przemysłowego jak i podatku od obrotu) utrzymywane przez gospodarstwa rolne suszarnie i międlarnie lnu w przypadkach dokonywania w nich za wynagrodzeniem suszenia i międlenia lnu, będącego własnością innych gospodarstw rolnych.

Ulga powyższa przysługuje z urzędu (bez składania indywidualnych podań), poczynając od dnia 1 stycznia 1937 r.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że gospodarstwa rolne, posiadające suszarnie i międlarnie lnu wyłącznie na własne potrzeby, nie podlegają z mocy samej ustawy (art. 2) państwowemu podatkowi przemysłowemu.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 3 SIERPNIA 1937 R. L. D. V. 36102/4/37.

w sprawie świadectw przemysłowych dla odlewni żeliwa.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 20 z 1937 r., poz. 709).

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, iż wszelkiego rodzaju odlewnie żeliwa powinny być zaliczone do przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w rozdziale XIX części II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 46, poz. 339).

Za Dyrektora Departamentu:
(—) Kolanowski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 27 LIPCA 1937 R. L. D. V. 37567/4/37

w sprawie wysokości stawek podatku przemysłowego od obrotu dla transakcyj eksportowych skórami surowymi.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 20 z 1937, r. poz. 704).

Ministerstwo Skarbu zarządza, iż od obrotów osiągniętych z eksportu skór surowych, poczynając od dnia 1 lipca 1937 r., mają zastosowanie odpowiednie stawki podatku przemysłowego od obrotu, przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt. 1-a) względnie pkt. 3-a) ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 46, poz. 339) w zależności od tego, czy przedsiębiorstwo eksportujące prowadzi księgi handlowe, czy też ksiąg takich nie prowadzi.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu cofa ulgę przyznaną eksporterom skór suro-

wych okólnikiem z dnia 10 maja 1930 r. L. D. V. 3476/4/30 („Zbiór Okólników Ministerstwa Skarbu" str. 127).

Za Dyrektora Departamentu:
(—) S. Kowalik,
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 26 LIPCA 1937 R. L. D. V. 36705/4/37

w sprawie ulg w państwowym podatku przemysłowym od obrotu dla transakcyj na giełdach mięsnych.

(Dz. Urz. Min. Sk. Nr 20 z 1937 r., poz. 708).

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 46, poz. 339) upoważnia Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) do umarzania na indywidualne i zaopiniowane przez giełdy mięsne podania płatników 1/3 części podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego:

a) od dokonanych w okresie od dnia 1 stycznia 1936 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. i zarejestrowanych na giełdach mięsnych transakcyj kasowych artykułami dopuszczonymi do obrotu i notowań na giełdach mięsnych pod warunkiem udowodnienia tych transakcyj kartami umów giełdowych spisanymi przez przysięgłych maklerów oraz

b) od obrotów osiągniętych w okresie od dnia 1 stycznia 1936 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. ze sprzedaży mięsa i przetworów mięsnych w przypadkach, gdy obroty te dotyczą artykułów mięsnych, pochodzących z zakupu towarów wymienionych w punkcie a).

Powyższa ulga może mieć zastosowanie bez względu na to, czy przedsiębiorstwa ubiegające się o nią prowadzą prawidłowe księgi handlowe w rozumieniu postanowień art. 81 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr. 14, poz. 134), czy też ksiąg takich nie prowadzą.

Podsekretarz Stanu:
(—) F. Świtalski

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 9 SIERPNIA 1937 R. L. D. V. 8114/1/37

w sprawie stosowania instrukcji egzekucyjnej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 21 z 1937 r., poz. 726)

Wobec podnoszonych wątpliwości, czy urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych oraz tzw. inni wierzyciele skarbowi mają obowiązek doręczania upomnień przed wysłaniem do urzędu skarbowego wniosku egzekucyjnego—Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że jak wynika z zarządzenia z dn. 23/6 1937 r. L. D. V. 6198/1/37 (Dz. Urz. Min. Sk. nr 16, poz. 547) pozostawiło Ministerstwo Skarbu tryb urzędowania w zakresie prowadzenia ewidencji tytułów wykonawczych skarbowych (zarówno urzędów skarbowych, jak i innych władz skarbowych podległych Min. Skarbu) na razie w zasadzie bez zmian. Przy tym rejestrację tytułów wykonawczych obcych urzędów skarbowych (rekwizycja) oraz tytułów wykonawczych innych władz skarbowych podległych Ministerstwu Skarbu prowadzić mają na mocy p. 7 i 9 powołanego okólnika Ministerstwa Skarbu działy egzekucyjne urzędów skarbowych.

Pomimo zatem zniesienia dotychczasowych grup I tytułów wykonawczych w działach egzekucyjnych urzędów skarbowych, spoczywa na tych działach przejściowo obowiązek doręczania upomnień dotyczących tytułów wykonawczych wystawianych przez tzw. inne władze skarbowe (np. urzędy opłat stemplowych, urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych, urzędy celne).

Za Dyrektora Departamentu:
(—) K. Kolanowski
Naczelnik Wydziału

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 17 SIERPNIA 1937 R. L. D. III. 11435/4/37

w sprawie przyjmowania świadectw tymczasowych 4 1/2% Wewn. Poż. Państw. na pokrycie zaległości podatkowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 22 z 1937 r., poz. 737)

W związku z treścią rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 maja 1937 r., o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1937 r. o uiszczeniu należności podatkowych papierami wartościowymi (Dz. Urz. Min. Sk. nr 14, poz. 433) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że do czasu wypuszczenia oryginalnych obligacyj 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. mają kasy urzędów skarbowych przyjmować na zaległości podatkowe świadectwa tymczasowe.

Przyjęte świadectwa tymczasowe, a później obligacje 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. mają być zarachowane na przychód, w myśl postanowień instrukcyj, w sprawie uiszczania należności podatkowych papierami wartościowymi (załącznik do okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 5 kwietnia 1937 r. L. D. III. 4244/4/37 Dz. Urz. Min. Skarbu nr 9, poz. 306), oraz na rozchód w sumach obrotowych na rachunek Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu „grupa A 6".

W zawiadomieniu wzór nr 5 wysyłam przez Izbę do Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu raz w miesiącu ma być wyszczególniona osobno:

1) suma ogólna obligacyj (świadectw tymczasowych) 4 1/2% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. oznaczonych literami „A", „B", „C",

2) suma ogólna obligacyj oznaczonych literą „S" oraz

3) suma ogólna obligacyj oznaczonych literą „W".

W ten sam sposób należy podać w zawiadomieniu sumy zaliczonych na podatki bieżących kuponów. Do omawianego zawiadomienia mają Izby Skarbowe dołączyć wykaz miesięczny wzór nr 5 R.

Świadectwa tymczasowe podlegają wysyłce do Urzędów Długów Państwa łącznie z innymi walorami przyjętymi na podatki w trybie postanowień powołanej wyżej instrukcji.

Przy tej sposobności Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że zasada ustalona w § 5 ust. 2 powołanego na wstępie rozporządzenia z dnia 18 marca 1937 r. co do przyjmowania na zaległości podatkowe li tylko walorów zaopatrzonych we wszystkie kupony z niezapadłymi terminami płatności ma zastosowanie również w odniesieniu do obligacyj 4% Pożyczki Konsolidacyjnej uzyskanych z wymiany obligacyj 6% Pożyczki Narodowej, gdy przy wymianie wskutek braku właściwych kuponów przy obligacjach tej ostatniej pożyczki odcięte zostały kupony od obligacyj 4% Pożyczki Konsolidacynej (okólnik z dnia 22 lutego 1937 r. L. D. III. 1969/4/37 Dz. Urz. Min. Sk. nr. 6, poz. 178).

Dyrektor Departamentu:
(—) Nowak

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 63 z dn. 31 sierpnia 1937 r.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 sierpnia 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień międzynarodowej umowy dotyczącej regulowania produkcji i zbytu cukru, podpisanej wraz z protokółem w Londynie dnia 6 maja 1937 r.

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 22 z dn. 31 sierpnia 1937 r.

Okólniki — w sprawie przyjmowania świadectw tymczasowych 4$^1/_2$% Wewn. Poż. Państw. na pokrycie zaległości podatkowych (poz. 737); — w sprawie standartów mąki pszennej i żytniej (poz. 745).

KALENDARZ PODATKOWY

We wrześniu 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 września 1937 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 sierpnia 1937 r.

Do 7 września 1937 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w sierpniu 1937 r.

Do 15 września 1937 r. — II rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za r. 1937 przez przedsiębiorstwa zakwalifikowane do opłacania tego ryczałtu.

Do 15 września 1937 r. — należność z nakazu na podatek dochodowy na rok 1937, jeśli nakaz został doręczony do d. 16 sierpnia 1937 r.; termin płatności dla płatników, którzy nakaz płatniczy otrzymali po d. 15 sierpnia 1937 r., upływa dopiero z 30 dniem po doręczeniu nakazu płatniczego.

Do 20 września 1937 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni września 1937 r.

Do 25 września 1937 r.—zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu sierpniu 1937 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności we wrześniu 1937 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności we wrześniu 1937 r.

KRONIKA PODATKOWA

Reforma świadectw przemysłowych

1 września b. r. odbyło się zebranie Komisji Skarbowej Izby Przemysłowo-Handlowej w W-wie, na którym rozpatrywano wytyczne projektu reformy świadectw przemysłowych, opracowanego przez Biuro Izby. Projekt ten, oparty na materiałach cyfrowych idzie w kierunku zasadniczej zmiany założeń, na których opierają się obecnie świadectwa przemysłowe. W szczególności odrzuca on tzw. „cechy zewnętrzne" przyjęte obecnie jako kryterium zaliczania przedsiębiorstw do poszczególnych kategorii w opłacie świadectw. Miałoby to specjalne znaczenie z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorstw drobnych, które nie byłyby krępowane przepisami co do ilości zatrudnionych osób, rozmiarów pomieszczenia etc. Zaznaczyć należy, że drobnych przedsiębiorstw handlowych, które specjalnie dotkliwie odczuwają skutki tzw. „cech zewnętrznych" jest w Polsce około 400 tysięcy.

Zamiast „cech zewnętrznych" projekt przewiduje uzależnienie opłat, odpowiających obecnym świadectwom przemysłowym—od obrotu przedsiębiorstw, co bardzo poważnie złagodziłoby silne różnice w obciążeniach, które obecnie występują przy zmianie przez przedsiębiorstwo kategorii świadectw na wyższe.

Wobec tego, że uzależnienie opłat od obrotu zwiększyłoby bardzo poważnie w stosunku do obecnego stanu rzeczy—obciążenie większych przedsiębiorstw,—Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie uznała za wskazane wprowadzenie powyżej pewnej granicy obrotu — stałej opłaty dodatkowej zamiast dalszej progresji.

Obecnie stosowane dodatki do świadectw przemysłowych na cele szkolnictwa zawodowego, samorządu gospodarczego etc. byłoby wg. projektu utrzymane w formie opłat, obliczanych procentowo w stosunku do opłat zasadniczych.

Nie precyzując swego ostatecznego stanowiska Komisja Skarbowa Izby Warszawskiej stwierdziła, iż zasadnicze wytyczne projektu mogą być przyjęte za podstawę przy opracowywaniu całokształtu reformy świadectw przemysłowych. Jak wiadomo sprawa ta będzie przedmiotem rozważań najbliższego zebrania Związku Izb we Lwowie.

(Depesza)

Zmiany w systemie wymiaru podatku dochodowego

Komisja Skarbowa Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie rozpatrywała przesłany Izbie do zaopiniowania projekt okólnika Izby Skarbowej Grodzkiej do urzędów skarbowych w sprawie norm szacunkowych dochodowości netto. Projekt ten w znacznej mierze uwzględnia dezyderaty wysunięte przez samorząd gospodarczy, jednakże w niektórych postanowieniach nasunął Komisji zastrzeżenia. Przede wszystkim ustalone normy dochodowości były dotychczas zawsze uważane za granicę najwyższego wymiaru, którego nie można już było przekraczać. Dochód miał być określany w granicach od zera aż do wysokości normy, zależnie od stanu przedsiębiorstw. Tymczasem projekt okólnika przewiduje możliwość zastosowania normy wyższej niż podana w tabeli, o ile podwyższenie to będzie umotywowane opinią co najmniej dwóch biegłych.

Wprowadzenie tej możliwości wydaje się niebezpieczne ze względu na niefor-

tunne dotychczasowe doświadczenie z biegłymi, którzy zbyt łatwo ulegają wpływowi władz wymiarowych, dążących do nadmiernego zwiększenia obciążenia podatkowego.

Zastrzeżenia Komisji odnosiły się również do określenia jednej tylko dzielnicy północnej w Warszawie, której dochodowość jest niższa od pozostałych dzielnic. Obniżanie norm zależnie od położenia przedsiębiorstw wymagałoby szczegółowych badań. Większa lub mniejsza dochodowość firmy nie zależy od dzielnicy, lecz raczej od punktu, w którym się ona znajduje. Nie ulega wątpliwości, iż większą dochodowość ma przedsiębiorstwo leżące poza centrum miasta na głównej ulicy, aniżeli przedsiębiorstwo w centrum, lecz na ulicy trzeciorzędnej.

Niezależnie od wysuniętych zastrzeżeń szczegółowych Komisja Skarbowa Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie podkreśliła z uznaniem zrozumienie przez Izby Skarbowe potrzeby indywidualizacji wymiaru podatku dochodowego, co znalazło wyraz w projekcie okólnika.

(Depesza)

Podatek dochodowy dla samorządów

Jak donoszą, w najbliższej przyszłości odbędzie się posiedzenie zarządu Związku Miast w sprawie ponowienia akcji w kierunku wprowadzenia dodatku do podatku dochodowego na cele samorządów. Akcja ta w okresie wiosennym spotkała się te ze zdecydowanym protestem zarówno społeczeństwa, jak i sfer rządowych.

VARIA

KONGRES KSIĘGOWYCH W POLSCE

Na podstawie upoważnienia Rady Głównej Zrzeszeń Księgowych i Rzeczoznawców Księgowości w Polsce, zrzeszającej 11 organizacji zawodowych księgowych, Związek Księgowych w Polsce zwołuje IV ogólno-krajowy kongres. Kongres odbędzie się w Katowicach w dn. 31 października i 1 listopada 1937 r.

Przewidywane są 3 komisje

1) organizacyjna, 2) naukowa, 3) zawodowa, na których będą wygłoszone referaty, między innymi z zakresu księgowości i podatków, bilansu kupieckiego i podatkowego, księgowości i kalkulacji oraz zagadnień odpisów amortyzacyjnych.

Poczynione zostały starania organizatorów, aby pewne referaty wygłosili delegaci Ministerstwa Skarbu, zaś specjalnie wyznaczeni przedstawiciele związków, uczestniczących w kongresie, wyznaczeni byliby koreferentami. Referaty będą wydrukowane w programie kongresu, na komisjach zaś będzie odbywała się dyskusja i formułowanie wniosków do uchwalenia przez plenum.

PORADNIA

S. H.

1. a) **Koszty wyżywienia członka rodziny** (żony) pracującej w przedsiębiorstwie są potrącalne w myśl ust. 3 art. 6 ustawy o pod. doch. Kosztami tymi należy **obciążyć Rk Kosztów Handlowych a uznać Rk Kasy** za zwrócone właścicielowi koszty utrzymania członka ro-

dziny, albo **obciążyć Rk Kosztów Handlowych a uznać Rk Osobisty właściciela** za poniesione koszty utrzymania członka rodziny. b) Niepodobna uznać, że w tym wypadku zachodzi stosunek najmu pracy i dlatego nie ma obowiązku ubezpieczenia socjalnego.

2. **Przedsiębiorstwo jednoosobowe mieści się w budynku własnym właściciela przedsiębiorstwa. Czy wolno obciążyć Rk Kosztów Handlowych przedsiębiorstwa wartością czynszową lokalu i za tę wartość uznać Rk Osobisty właściciela?**

Takie księgowanie jest z punktu widzenia gospodarczego a więc—księgowego prawidłowe: księgowy wynik byłby gospodarczo nieprawdziwy, gdyby nie uwzględnić straty, którą ponosi właściciel przedsiębiorstwa przez nieosiągnięcie dochodu z lokalu. Ale ustawa o podatku dochodowym zezwala na potrącanie kosztów rzeczywiście poniesionych. A ponieważ przedsiębiorstwo w opisanych warunkach faktycznie kosztu komornego nie ponosi, nie może być ten nieponiesiony koszt potrącony (właściciel nie może sam ze sobą zawierać umowy najmu lokalu; co innego ze spółką, której jest spólnikiem lub osobą prawną). Przy ustaleniu więc dochodu podatkowego z przedsiębiorstwa zaksięgowana strata z tytułu nieuzyskania dochodu z lokalu będzie doliczona.

Z drugiej strony, w myśl ust. 2 art. 16 ustawy o podatku dochodowym, przy ustalaniu dochodu z budynku wartość lokalu zajmowego przez właściciela będzie traktowana jako dochód.

L. Z.

Ajenci inkasują dla firmy należności u odbiorców i wpłacają do kasy firmy zainkasowaną łączną kwotę na zasadzie składanego na piśmie raportu wymieniającego nazwiska poszczególnych klientów i wpłacone przez każdego z nich kwoty. Firma księguje: Wn Rk Kasy, Ma Rk Odbiorców wg raportu ajenta N.—3000 (łączna kwota raportu). Na zasadzie tegoż raportu firma uznaje poszczególne konta odbiorców w księdze odbiorców. Czy księgowanie jest prawidłowe?

Księgowanie nie zawiera uchybień. Wątpliwość, czy wolno zamiast poszczególnych kwot wpłaconych przez różnych klientów zaksięgować jedną łączną kwotę nie jest uzasadniona, ponieważ 1) łączna suma jest oparta na dokumencie, 2) opisane księgowanie jest wskazane ze względu na zaoszczędzenie pracy, 3) zapis jest jasny i 4) poszczególne kwoty są zaksięgowane jednocześnie w księdze podręcznej.

Stały Prenumerator.

1. **Przy prowadzeniu księgi głównej systemem amerykańskim wprowadzenie tzw. kasy kontowanej jest zbędne, gdyż jest nią jedno z kont tej księgi pod nazwą „Kasa".** Prowadzi się oczywiście i przy tym systemie tzw. kasę podręczną szczegółową na drobne przychody i rozchody, które przenosi się sumarycznie i okresowo na konto kasy księgi głównej.

2. Każdy przedsiębiorca zgłasza do Ubezpieczalni **swoich** robotników. Skoro np. tartak zawiera z przedsiębiorcą umowę zlecenia co do układania desek, ten zaś dla wykonania tej umowy przyjmuje robotników, on a nie tartak ma obowiązek zgłaszania robotników do Ubezpieczalni.

„Elef".

Należy sprostować wszystkie sumowanie aż do końcowego, a nie tylko błędne i końcowe.

Stały Abonent nr 13.

Firma B. w K. jest dostawcą grzybów dla firmy M. Ta ostatnia przesyła firmie B. za pośrednictwem ekspedytora w K. koszyki do pakowania dla niej grzybów. Koszyki są własnością firmy M. Czy i jak firma B. powinna księgować odbiór koszyków?

1. Księgowość obejmuje tylko takie gospodarcze zaszłości, które powiększają lub zmniejszają zasoby przedsiębiorstwa.

Dostarczenie sprzedawcy przez nabywcę koszyków do pakowania nabytego towaru, tak jak przyjazd do sprzedawcy samochodu nabywcy po nabyty towar nie stanowi zaszłości gospodarczej podlegającej księgowaniu w ścisłym tego słowa znaczeniu. Oczywiście, porządek wymaga, by przy stosuukach stałych prowadzona była ewidencja wejścia i wyjścia koszyków. Ta ewidencja nie jest związana z księgowością.

2. **Firma, wysyłając towar odbiorcy zagranicznemu, przerachowała dla księgowości należność w walucie obcej — na złote. Polski Instytut Rozrachunkowy wpłacił firmie należność w złotych obliczoną po kursie wyższym. Jak księgować różnicę kursową?**

Firma wysyła towar. Księgujemy: Wn Rk Odbiorcy, Ma Rk Sprzedaży za N. fr. szw. po n zł.—1000 zł.

PIR wpłaca należność. Księgujemy: Wn Rk Kasy, Ma Rk Odbiorcy — 1050 zł.; Wn Rk Odbiorcy, Ma Rk Sprzedaży za różnicę kursu—zł. 50.

Tworzenie w tym wypadku specjalnego Rku Różnicy Kursu jest zbędne, ponieważ powstała różnica kursu, przy księgowaniu jej wprost po stronie Ma Rku sprzedaży, wpłynie na wynik za pośrednictwem Rku Towarów.

Izykson, Postawy.

Jeśli Komisja Odwoławcza załatwiając odwołanie nie uwzględniła ulgi z art. 27 ustawy o podatku dochodowym (obniżenie podatku ze względu na utrzymanie więcej niż jednego członka rodziny), Urząd Skarbowy nie jest uprawniony do stosowania tej obniżki, ponieważ obowiązuje go ustalony przez Komisję podatek. — Z drugiej strony, jeśli w odwołaniu nie prosił Pan o zastosowanie ulgi, Komisja Odwoławcza postąpiła prawidłowo, nie stosując jej.

Karol Kacperski.

1. Przytoczony przez Pana dokument zawiera **przyznanie długu.** Dokument ten **podlega opłacie stemplowej** w wysokości 0,5% kwoty obligu.

2. Żona jako właścicielka przedsiębiorstwa jest uprawniona do **potrącania od dochodów przedsiębiorstwa kosztów utrzymania członka rodziny pracującego w przedsiębiorstwie,** w danym wypadku — męża. Wysokość zależy od faktycznych kosztów.

Wobec braku stosunku najmu podatek dochodowy od tego utrzymania nie przypada.

Z. S.

Centrala prowadzi tylko łączne konto zbiorowe wszystkich odbiorców każdej filii na podstawie dekadowych lub miesięcznych sprawozdań rachunkowych każdej filii. Filia księgowości nie prowadzi, a jedynie saldo-konto odbiorców. Cała księgowość tak centrali jak wszystkich filii jest prowadzona w centrali. Czy księgowość jest prawidłowa?

Księgowość centrali może i powinna obejmować centralę i filie. Filia może prowadzić organizacyjnie wyodrębnioną księgowość (księgi główne i pomocnicze), ale nie jest to konieczne. Filia może ograniczać się do zbierania dokumentów dla księgowości centralnej. W tym wypadku winna **co dzień** wysyłać materiał do zaksięgowania w dzienniku centrali, ponieważ dziennik ogólny centrali lub prowadzony w centrali dziennik szczególny, odnoszący się do danej filii, winny wykazywać wszystkie transakcje filii dzień po dniu bez zalegania w księgowaniu.

Taka organizacja księgowości jest uciążliwa. Jest organizacyjnie wskazane, aby każda filia prowadziła swój dziennik (kasę i memoriał) dopasowany do organizacji księgowości centralnej oraz niektóre księgi pomocnicze jak saldokonto i inne niezbędne.

Jak wykazać w księgach i bilansie poręczenie (udzieloną gwarancję) niewekslowe?

Należy otworzyć dwa rachunki w księ-

dże głównej: Rk Zobowiązań Gwarancyjnych i Rk Dłużników Gwarancyjnych. Rk Zobowiązań Gwarancyjnych uznaje się za sumy udzielonych gwarancyj. Rk Dłużników Gwarancyjnych obciąża się za te same sumy. Gdy dłużnik gwarancyjny wykonał zobowiązanie, a więc—gwarancja ustała, księguje się odwrotnie. Salda obu rachunków będą się zawsze równoważyły i wejdą do bilansu: z Rku Zobowiązań Gwarancyjnych—na stronę bierną, z Rku Dłużników Gwarancyjnych—na stronę czynną bilansu.

Obie pozycje należy z mocy przepisu prawa dla spółek z o. o. (art. 247 KH) i spółek akcyjnych (art. 422 KH) wstawiać nie do bilansu w ścisłym słowa znaczeniu, lecz do „dodatku do bilansu" (pt. „sumy pozabilansowe"), który zwyczajowo umieszcza się pod bilansem przed Rachunkiem Strat i Zysków w postaci dwóch kolumn — czynnej i biernej, z których czynna mieści się pod czynną kolumną samego bilansu, a bierna—pod bierną.

Czytelnik nr 13.

Przyznanie wyraźne przerywa przedawnienie. Brak odpowiedzi na monit nawet z klauzulą: „O ile do d. WP nie założą sprzeciwu, będą uważał saldo za zgodne" — nie jest przyznaniem przerywającym przedawnienie.

S. Z.

1. Czy i jak winien dostawca księgować wysłanie towarów w półkomis?

Towary wysłane w półkomis (o istocie stosunku ob. OBP nr 16 br. artykuł J. Witkowskiego, str. 245) pozostają własnością wysyłającego, a więc księgowanie faktu wysyłki nie jest w tych warunkach konieczne, wystarczy uwidocznić ten fakt w księgach pobocznych wysyłającego (NTA, ob. OBP nr 7 str. 102) i księgować sprzedaż towaru „półkomisantowi" dopiero z chwilą otrzymania od niego zawiadomienia, że sprzedał towar klientowi (przy „półkomisie" sprzedaż między dostawcą a odbiorcą dochodzi do skutku dopiero z chwilą sprzedaży towaru przez odbiorcę klientowi tego ostatniego).

Można również księgować stosunek półkomisu już z chwilą wysłania towaru w księgach zasadniczych w sposób następujący:

Wysyłamy towar: Wn Rk Towarów wysłanych w półkomis. Ma Rk Towarów—1000 (liczyć po cenie własnej).

Otrzymujemy od „półkomisanta" zawiadomienie o sprzedaży towaru: Wn Rk osobisty Półkomisanta, Mk Rk Towarów wysłanych w półkomis—1200 (liczyć po cenie, za którą zobowiązaliśmy się towar sprzedać „półkomisantowi")

2. Proszę o podanie rodzaju handlu oraz podstawy i treści zwolnienia od podatku od obrotu (zwolnienie indywidualne czy na podstawie art. 8 ustawy?) i powtórzenie pytanie w całości.

Nr 22.

Czy brak odpisów faktur wysłanych klientom, jakkolwiek istnieją wpisy do księgi sprzedaży, odtwarzające dokładnie treść tych faktur, dyskwalifukuje księgowość?

Zasadą księgowości jest—że każdy zapis winien być udokumentowany pismem zewnętrznym lub wewnętrznym. Odpis faktury jest to dokument wewnętrzny. Należy uważać, że obowiązuje zwyczaj (kupiecki) pozostawiania u siebie kopii własnych faktur.

Jest wprawdzie wyrok NTA (28.II.1934, l. rej. 8525/32, R. 148), który wyraża pogląd, że kodeks handlowy (francuski, obowiązujący w Kongresówce do 1 lipca 1934) „nie przepisuje... że (kupiec) w razie wystawienia rachunków, powinien zatrzymać u siebie kopię tych rachunków"—jednakże uważamy pogląd ten za nietrafny, ponieważ ten kodeks stanowił, że kupiec winien „listy... wysyłane w osobnej księdze kopiować" (art. 8)—a faktura jest właśnie „listem" wysłanym przez sprzedawcę nabywcy.

Nasz nowy kodeks handlowy obowiązujący na całym obszarze Państwa również stanowi, że „. .odpisy listów wysła-

nych, faktury i inne pisma dotyczące zapisów powinny być przechowywane przez lat dziesięć". Uważamy przeto, że nie tylko zwyczaj handlowy. lecz również pozytywny przepis prawa wkładają na kupca **obowiązek przechowywania odpisów wysłanych faktur.**

Księga sprzedaży (zwana również księgą faktur wydanych), choćby odtwarzała dokładnie treść faktur, nie zastępuje ich odpisów.

Oczywiście, brak odpisów faktur wysłanych wobec istnienia księgi faktur wydanych (księgi sprzedaży) nie jest uchybieniem tak znacznym, ażeby mogło dyskwalifikować księgowość.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15